

Tilsynsrapport **Odense ZOO** 2025

Rådet for zoologiske anlægs samlede vurdering

Denne tilsynsrapport i 2025 følger op på Rådet for zoologiske anlægs tidligere vurdering af Odense ZOO i 2023, og gør status for udviklingen og kvaliteten af anlæggets arbejde.

Det er Rådet for zoologiske anlægs samlede vurdering i 2025, at Odense Zoos opgavevaretagelse er tilfredsstillende.

Bedømmelse af anlæggets opgavevaretagelse er fra 2024 sket efter følgende skala:

- Tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Odense ZOO varetager de lovbestemte opgaver som formidling, avlssamarbejde, naturbevarelse og forskning på et tilfredsstillende niveau. Anlægget arbejder på baggrund af sin nye strategi/handlingsplan målrettet og engageret for at udvikle den samlede virksomhed kvalitativt og har en god systematisk tilgang til den løbende evaluering af aktiviteterne.

Vurdering i 2023

Rådets samlede vurdering af Odense ZOOs opgavevaretagelse i 2023 kan læses her: [Rådet for zoologiske anlægs tilsynsrapport Odense ZOO 2023](#)

Fakta om Odense ZOO

Anlægget er en selvejende institution med hjemsted i Odense Kommune.

Anlægget modtager statsligt driftstilskud i henhold til lov om statstilskud til Zoologiske anlæg og tilskud til udvikling fra Odense Kommune. Staten er anlæggets offentlige hovedtilskudsyder.

Anlægget blev etableret i 1930.

Anlægget samarbejder med en række interessenter nationalt og internationalt, herunder zoo-anlæg, zoo-organisationer og universiteter.

Nøgletal for Odense ZOO 2024:

- Antal besøgene: 554.125
- Samlede indtægter: 99.012 mio. kr.
- Antal årsværk: 75,57
- Anlægget råder over et areal på 8,5 hektar.

Fokusområder

Arbejdsgrundlag

Det zoologiske anlæg er i henhold til zoo-loven forpligtet til at udarbejde en fireårig arbejdsplan, hvoraf det fremgår, hvilke opgaver anlægget vil forpligte sig til at udføre. Anlæggets vedtægter skal være godkendt af Kulturministeriet.

Odense ZOO's vedtægtsbestemte formål er i kort form at fremme interessen for og kendskabet til naturen og vilde dyr; udstille dyrene på tidssvarende måde; aktivt medvirke til international indsats for truede dyrearter og være en rekreativ institution i samspil med omverdenen og fremme kvalitet i turismen.

Siden 2020 har anlægget haft en vision om, at flere og flere børn og voksne forstår og fascineres af verdens natur og dyreliv, så de vælger at passe på vores fælles klode. Missionen er, at anlægget med kompetence og smittende entusiasme vil skabe inspirerende formidling og grønne rekreative rammer, som flere og flere beriges af; engagere sig i seriøs dyre- og naturbevarelse og forskning dér, hvor anlægget naturligt har mulighed for at gøre en forskel; forvalte anlæggets ressourcer med stor omhu; skabe mindeværdige oplevelser i helårsforretningen; og drive en sund og værdiskabende forretning.

Anlægget har for 2025-2030 udarbejdet fem nye overordnede strategiske pejlemærker med formidling, naturbevarelse, forskning, ressourceforvaltning, oplevelser og forretning som omdrejningspunkt. Under hvert pejlemærke er der forskellige aktivitetsspor.

Anlægget har et tæt samarbejde med Odense Kommune, som støtter med bl.a. midler til anlægsbyggeri.

Ressourcegrundlag

Det zoologiske anlæg er i henhold til zoo-loven forpligtet til at have en høj standard og et økonomisk grundlag, der gør det muligt at opretholde denne. Endvidere skal der være mindst en fuldtidsansat zoolog.

a. Økonomi

Odense ZOOs indtægter var i 2024 på i alt 99,9 mio. kr. og fordeler sig således:

• Tilskud fra KUM:	5,3 mio. kr.
• Tilskud fra kommune:	3,3 mio. kr.
• Tilskud fra BUVN:	0,3 mio. kr.
• Egen indtjening:	90,8 mio.kr.

Årets resultat var på 3,7 mio. kr. i 2024 og efter tilførsel af årets resultat var anlæggets egenkapital på 25,4 mio. kr.

Odense ZOO har på flere planer udviklet deres virksomhed de sidste fem år og er en robust virksomhed med et højt besøgstal og heraf en høj egenfinansiering. Anlægget er gået fra at være sæsonafhængig til at være en helårsforretning med en omsætning, som ikke kun ligger i sommerhalvåret, hvilket er med til at gøre anlægget økonomisk robust. Dette er bl.a. sket ved at satse på at holde events som lysaftener i vintermånederne, halloween i oktober og jul i ZOO. Løbende analyser af gæstetilfredsheden har da også vist en stigende tendens.

Siden Rådets for zoologiske anlægs sidste besøg i 2023 er Odense ZOO blevet certificeret som Green Attraction.

b. Medarbejdere

Anlægget rådede i 2024 over 75,57 årsværk, heraf 5 fuldtidsansatte biologer (inkl. direktøren).

Ud over de ansatte har Odense ZOO også et velfungerende team af 35 frivillige.

c. Bygninger

Odense ZOO vedligeholder, renoverer og udvider løbende deres bygninger, som for en stor dels vedkommende er omkring tredive år gamle. Siden Rådet for zoologiske anlægs sidste besøg i 2023 har man etableret et nyt anlæg til anakonda og et nyt krokodilleanlæg til kaimaner i tropehuset, Oceanarium. I 2026 planlægger man en ny sitatunga-stald, nyt net over anlæggets afrikanske fugle, en net-tunnel til svinehaleaber samt renovering af zebamangustanlæg. Derudover står Odense ZOO overfor at skulle udvide anlægget med et nyt asienområde på 9000 kvm., som bl.a. skal huse indiske næsehorn.

Det zoologiske Råds vurdering 2025

Odense ZOO er et professionelt og veldrevet zoologisk anlæg, som har konsolideret sin økonomi gennem de senere år. Anlægget hviler på et stærkt fundament, hvilket også afspejler sig i de ambitiøse strategiske pejlemærker, som er sat for de næste års arbejde. Siden sidste besigtigelse har Odense ZOO fortsat deres kurs med at udvikle og styrke anlæggets kommercielle aktiviteter, og anlægget arbejder løbende med at konsolidere sit publikumsgrundlag gennem nye initiativer. Udviklingen på de forskellige områder er velbalanceret og med et fokus på den gode oplevelse.

Formidling

Det zoologiske anlæg skal i henhold til zoo-loven virke til fremme af formidling af kendskabet til vilde dyr. Anlægget skal have særlige formidlingsprogrammer rettet mod børn og unge, såvel når de besøger

anlægget i og uden for skolesammenhæng. Anlægget skal have en tilfredsstillende formidling til gavn for de øvrige gæster.

a. formidling

Odense ZOO's formidling tager udgangspunkt i anlæggets mission og vision om, at de besøgende skal forstå og fascineres af verdens natur og dyreliv, så de vælger at passe på vores fælles klode.

Anlæggets formidlingsindsats er bred og rummer forskellige typer af formidlingsformater, herunder oplæg, rundvisninger, zoo-skole, dyrefodringer, undervisning, camps og events. Derudover omfattende digital kommunikation og formidling på hjemmeside, i nyhedsbreve og gennem sociale medier. Siden rådets sidste besigtigelse har anlægget fået ny hjemmeside.

Anlægget arbejder med et varieret formidlingsprogram, som bl.a. også sætter fokus på nogle af de mere anonyme dyr og arbejder løbende med at gøre gæsterne opmærksom på danske natur i anlægget. I Bøgetoppen (en 252 meter lang trækronevandring i 6-12 meters højde) er der sat fokus på danske dyr og skovbiotoper. Ved særlige naturstationer synliggør Odense ZOO nogle af de danske insektarter, og i det store engområde, Kiwara er der etableret tre vandhuller til frøer og tudser.

I alle formidlingsaktiviteter lægger Odense Zoo vægt på at skabe forbindelse til naturen fremfor at fokusere på konkrete data.

b. formidlingsprogrammer til børn og unge

Odense ZOO har en høj undervisningsaktivitet, og anlæggets skoletjeneste tilbyder målrettet undervisning til børn og unge fra børnehaveniveau til gymnasieniveau.

Undervisningen foregår først og fremmest i formidlingscentret, Darwins Hus, som er indrettet med bl.a. levende dyr, kranier, skind og udstoppede dyr. Bøgetoppen fungerer som et udendørs formidlings- og undervisningslokale. Odense ZOO lægger også sin undervisning på institutionerne, hvor fx skoler kan afslutte deres projektuger med skræddersyede oplæg fra anlægget.

Odense ZOO producerer en digital julefilm/kalender, som er optaget i anlægget, og hvis målgruppe er børn i alderen 6-12 år. Alle skoler i Odense modtager invitation til at se julefilmen/kalenderen. Anlægget er - inspireret af den digitale julefilm/kalender - i gang med at udvikle et nyt digitalt børneunivers med en dyredetektiv, som lanceres i foråret 2026. Her er målgruppen børn i alderen 4-8 år.

Odense ZOO samarbejder i 2025 med Veterinær-universitetet i Hannover om test af undervisningsmateriale.

Det zoologiske Råds vurdering 2025

Odense ZOO's formidling er på et tilfredsstillende niveau. Formidling er højt prioriteret, og anlægget arbejder målrettet med at nå ud til børn og unge. Odense ZOO har en høj ambition om at give sine gæster adgang til oplevelser med natur og vilde dyr. Gennem alle sine formidlingsaktiviteter arbejder anlægget på at skabe en begejstring for naturen.

Rådet anbefaler:

- At anlægget løbende vurderer balancen mellem den meget faktabaserede formidling og ønsket om at knytte forbindelse mellem den besøgende og naturen. Det er Rådets vurdering, at der godt kan være plads til flere faktaskilte uden dermed at reducere muligheden for at knytte den tætte forbindelse til naturen.
- At anlægget i sin formidling i højere grad også henvender sig til den almindelige besøgende (også voksne) i måden, man formidler på.
- At Odense ZOOs samarbejde med EAZA bliver synliggjort i deres formidling i anlægget for dermed at udbrede forståelsen for det internationale samarbejde.
- At anlægget deltager aktivt i EAZAs Conservation Education program.
- At anlægget som led i sin strategiske målsætning på formidlingsområdet involverer sig aktivt i IZE (International Zoo Educators Association).

Avlssamarbejder

Det zoologiske anlæg skal i henhold til zoo-loven medvirke aktivt i arbejdet med at bevare truede vilde dyrearter, herunder relevant avlssamarbejde nationalt og internationalt med andre tilsvarende anlæg.

Odense ZOO samarbejder nationalt med de øvrige godkendte zoologiske anlæg under DAZA og internationalt i rammerne af EAZA. Anlægget deltager i 29 europæiske avlsprogrammer: 23 EEP arter (EAZA Endangered Species Program) og 6 ESB arter (European Studbook Program).

Anlæggets direktør er bestyrelsesmedlem i DAZA og er medlem af EAZAs Species Committee for springpingvin, søko og sitatunga.

Det zoologiske Råds vurdering 2025

Der er potentiale for at udvikle anlæggets avlssamarbejde.

Rådet anbefaler:

- At anlægget qua sin størrelse og erfaring påtager sig flere zoo-faglige opgaver i EAZA og derigennem bliver en mere drivende kraft i det europæiske avlssamarbejde.

Naturbevarelse

Det zoologiske anlæg skal i henhold til zoo-loven deltage i relevante naturbevaringsprojekter.

Gennem sin egen fond, BIOTA, donerer anlægget midler til forskellige projekter, herunder Red Panda Network, Sumatra Næsehorn (Save the Rhino international), Saola Foundation, Seychelles Island Foundation, Science Alliance, SDU og Giraffe Conservation. Fonden blev oprettet i 2019 med det formål at give støtte til naturbevarelsesprojekter, der bidrager til bevarelsen af truede økosystemer. Der støttes fortrinsvis projekter med en forbindelse til Odense ZOO's virkeområde.

Odense ZOO's direktør er næstformand og kommende formand i bestyrelsen for Species360, en international non-profit organisation, der står for indsamling af dyreregistreringer i zoologiske anlæg verden over og for brug af disse data i relevante forskningsprojekter.

Odense ZOO har derudover indledt et samarbejde med Odense Kommune om på sigt at indgå i deres bevarelsesarbejde med truede arter på Fyn.

Det zoologiske Råds vurdering 2025

Niveauet for naturbevarelse er tilfredsstillende. Der er fortsat potentiale for at udvikle anlæggets naturbevarelsesarbejde.

Rådet anbefaler:

- At anlægget ikke alene donerer midler til naturbevarelsesprojekter, men påtager sig en mere aktiv rolle i nationale og udenlandske projekter med henblik på en bedre udnyttelse af anlæggets ekspertiser samt for at gøre Odense Zoo til en mere attraktiv samarbejds- og sparringspartner i naturbevarelssammenhæng.

Bidrag til forskning

Det zoologiske anlæg skal i henhold til zoo-loven virke til støtte for forskning.

Odense ZOO har et løbende samarbejde med danske universiteter (SDU og KU) og europæiske universiteter. Anlægget stiller faciliteter og ekspertise til rådighed for eksterne forskere i form af dyrebestand, vejledning og praktisk hjælp fra dyrepassere.

Ansatte på anlægget har opgaver som censor på SDU, KU og AAU, og der samarbejdes med studerende om projekter og opgaver på bacheloruddannelser samt på specialer.

Odense ZOO har fra 2025 opprioriteret deres indsats på området og har ansat en medarbejder, der skal etablere et forskningsprogram og et dyrevelfærdsprogram. Stillingen er delvist finansieret af Veterinæruniversitetet i Hannover.

Det zoologiske Råds vurdering 2025

Anlæggets niveau for bidrag til forskning er tilfredsstillende, og rådet ser frem til at følge den strategiske udvikling på området med ansættelsen af den nye forskningsmedarbejder.

Rådet anbefaler:

- At anlægget påtager sig en mere aktiv rolle i nationale og udenlandske projekter samt at forskningsindsatsen bliver mere fokuseret med henblik på at udnytte de rådige ressourcer bedst muligt.

Baggrund

1. Vurderingsforløbet i Odense ZOO

Rådet for zoologiske anlæg besøgte Odense ZOO den 15. september 2025.

Tilstede var:

Fra Odense ZOO:

- Carsten Hansen, bestyrelsesformand
- Bjarne Klausen, direktør
- Julie Groth, chef for Team marketing
- Kirstin Anderson Hansen, forskningsansvarlig
- Danni Larsen, leder af formidlingen
- Nina Collatz Christensen, chef for Team Dyr
- Dorthe Jørgensen, chef for Team salg
- Kasper Thomsen, leder af kommercielt salg
- Anders Kaldahl, chef for Team teknik

Fra Rådet for zoologiske anlæg:

- Bengt Holst, forperson for rådet, særlig rådgiver
- Eline Lorenzen, næstforperson, professor, København Universitet
- Christina Lager, embedsdyrlæge, Fødevarestyrelsen
- Helene Østergaard Sigersted, embedsdyrlæge, Fødevarestyrelsen
- Bo Kjellson, tidl. direktør i Borås Zoo
- Lisbeth Skovmand Høgh, direktør AQUA Akvarium & Dyrepark

Fra Slots- og Kulturstyrelsen:

- Louise Stensborg Jakobsen, specialkonsulent, sekretær for rådet

Besøget foregik i anlægget og omfattede besigtigelse af anlægget og dialog med Odense ZOOs ledelse om anlæggets opgavevaretagelse.

2. Om Rådet for zoologiske anlægs tilsyn

Rådet for zoologiske anlæg fører et løbende tilsyn med de zoologiske anlæg, der modtager statsligt driftstilskud, i henhold til lov om statstilskud til zoologiske anlæg (lov nr. 255 af 12/04/2000).

Formålet med at yde statsligt driftstilskud er i henhold til loven at tilskynde til en stadig højere grad af professionalisme i de zoologiske anlægs arbejde med formidling af viden om dyrene og deres levevis samt anlæggenes deltagelse i relevante avlssamarbejder og naturbevarelsesprojekter.

Som led i tilsynet foretager rådet faglige vurderinger af anlæggene. Den faglige vurdering baserer sig dels på anlæggets egen indberetning til Slots- og Kulturstyrelsen samt på rådets besigtigelse af de enkelte anlæg. Rådet besigtiger anlæggene hvert andet år og følger op på besigtigelserne med en skriftlig vurdering af anlæggenes varetagelse af opgaverne efter loven. Rådets vurderinger tager udgangspunkt i zoo-lovens § 3, herunder:

- Anlæggets udvikling i forhold til den seneste 4-årsplan, tidligere vurderinger fra rådet samt evt. øvrige udviklingsplaner.
- Organisationsform herunder kravet i zoo-loven om en fuldtidsansat zoolog (cand. Scient.), øvrige tilskud fra offentlige myndigheder, nøgletal (samlet omsætning, antal årsværk, besøgende) samt udviklingen heraf.
- Ressourcegrundlag, herunder bygninger og anlæg.
- Formidling af viden om dyrene og deres levevis, herunder særlige formidlingsprogrammer for børn og unge.
- Samarbejde, herunder avlssamarbejde nationalt og internationalt, herunder hvilke samarbejder anlægget er koordinator for og hvilke man deltager i.
- Naturbevarelse, herunder hvilke projekter anlægget deltager i og på hvilket niveau.
- Status på anlæggets forskning – dels aktiviteter, hvor anlægget selv udøver forskning, dels aktiviteter, hvor anlægget bidrager ved at stille dyr/faciliteter og viden til rådighed for andres forskning.

Rådets vurdering bliver sammenfattet i en bedømmelse af anlæggets opgavevaretagelse efter følgende skala:

- Tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Tilsynsrapporten indeholder rådets vurderinger af og eventuelle anbefalinger til anlæggets drift og fortsatte udvikling. Rapporten giver samtidig anlæggets kommunale tilskudsyder en viden om det enkelte anlægs virksomhed og de rammer, anlægget arbejder i.